

lalkozás, valamint kapcsolt vállalkozásai közti forgalmat tekinti irrelevánsnak. Kulcstényező ebben, hogy az érintett vállalkozások és kapcsolt vállalkozásaik a tranzakció előtti, nem pedig a tranzakció eredményeképp beálló cégjogi struktúra alapján azonosítandók, amiből az következik, hogy az érintett vállalkozások (és azok részei) közti forgalom az ECMR rendszerében nem kerül kiszűrésre, azaz releváns marad. Ezt az értelmezést megerősíti a *Consolidated Jurisdictional Notice*⁴ is, de talán nem annyira egyértelműen, mint a korábbi árbevétel-számítási Bizottsági közlemény⁵, melynek 41. szakasza kimondta, hogy az ECMR 5. cikkének (4) bekezdése szerinti korrekciós mechanizmus az adott tranzakció előtt már létező, nem pedig a tranzakció eredményeképp létrejövő cégjogi struktúrát veszi alapul⁶.

A különbség tehát adott, és korántsem elhanyagolható. Az igazi kérdés ennek ismeretében az, hogy melyik megoldás a helyes. A válaszhoz első lépésként érdemes felidézni, hogy mi a célja az összefonódási

küszöbértékek számításakor a belső forgalom figyelmen kívül hagyásának. A versenyjogot csak a valós piaci folyamatok érdeklik, a gazdasági egység tanából következően azonban az egymástól nem független felek közti kapcsolatok nem ilyenek. Ezért mind a Tpv. , mind pedig az ECMR szabálya mögött elsősorban az a gazdasági racionalitás húzódik meg, hogy az árbevétel-korrekcióval kiiktassuk az érintett vállalkozás és a hozzá kapcsolódó vállalkozások között, vagyis azonos cégcsoporton belül realizált árbevételeket; hiszen ezek nem tekinthetők valós piaci kapcsolatokat tükröző mutatóknak. A belső forgalom kiszűrésével a vállalkozáscsoport valós piaci potenciálját mutató, azaz a vállalkozáscsoportot a tőle független vállalkozások irányába „elhagyó” árú és szolgáltatások révén csoportszinten realizált árbevételt kapjuk meg (ami nem mellékesen azt is lehetővé teszi, hogy ugyanazon árutömeg ellenértékét csak egyszer vegyük figyelembe).

Az összefonódásban érintett vállalkozások közti üzleti kapcsolat azonban még nem minősíthető egymástól nem független felek közti kapcsolatnak, hiszen ők csak a tranzakció eredményeképp, annak zárása után válnak egymástól nem független vállalkozásokká. Emiatt a köztük lebonyolított áruértékesítés és szolgáltatásnyújtás, valamint az azok révén realizált

árbevételek valós gazdasági súlyt, tehát versenyjogilag releváns kapcsolatot fejtenek ki. Olyannyira, hogy ezek a tranzakció után egy vállalkozáscsoporton belülivé válnak, amely – a vevő és a céltársaság közötti vertikális viszonyt alapul véve – az összefonódáshoz kapcsolódó vertikális hatások iskolapéldáját szolgáltathatja, hiszen a köztük fennálló korábbi piaci kapcsolat vállalkozáscsoporton belülivé válik. A példánknál maradva: az a tény, hogy a szállító a tranzakció eredményeképp a legnagyobb vevője irányítása alá került, lehetőséget teremt arra, hogy a vevő az irányítása alá került szállító versenytársai részére történő szállításait leállítsa vagy velük szemben árdiszkriminációt alkalmazzon, ami nyilvánvalóan nem tekinthető versenyjogilag érdektelennek.

Mindezt figyelembe véve, az ECMR árbevétel-korrekciós szabálya tűnik helyesnek. A Tpv. jelenlegi szabályozása, amely az összefonódásban érintett vállalkozások közti forgalmat mintegy már „megelőlegezett” kapcsolt vállalkozások közti forgalomként kiszűri, dogmatikailag tévesnek, versenyjogilag diszfunkcionálisnak minősíthető. A Tpv. legutóbbi módosításának alkotmányossági aggályok miatt várható megismételt törvényhozási folyamata módot és alkalmat adhat ezen tényező átgondolására is.

⁴ Commission Consolidated Jurisdictional Notice, 167–168. szakaszok.

⁵ OJ C 66 of 02.03.1998.

⁶ Ez a szabály természetesen ma is igaz, dacára annak, hogy ezt ilyen egyértelműséggel a Consolidated Jurisdictional Notice nem ismétli meg.

Észrevételek Papp Álmos cikkéhez

A szerző teljes megalapozottsággal állítja, hogy az EU versenyjoga és a magyar versenytörvény (Tpv.) eltérően szabályozza az összefonódással érintett vállalkozások közötti forgalom figyelmen kívül hagyását. Az EU-szabályok szerint csak az ugyanazon vállalkozás-csoportba tartozó vállalkozások közötti forgalom hagyható figyelmen kívül, a Tpv. 26. § (1) bekezdése alapján ugyanakkor a szabály valamennyi érintett vállalkozás viszonylatában érvényesül. Az azonban már nem ilyen egyértelmű, hogy a Tpv. által alkalmazott megoldás – miként azt a szerző megállapítja – „versenyjogilag diszfunkcionálisnak minősíthető.”.

A kérdés versenypolitikai megközelítésénél mindenekelőtt az alábbi két körülményre kell tekintettel lenni:

1. A Tpv. által összefonódásnak tekintett tranzakciók – különösen az irányítás megszerzése – a gazdasági életben mindennapos jelenségnek tekinthetők. Teljesen indokolatlan lenne azonban ezek teljes körű versenyfelügyeleti engedélyeztetésének előírása, azt elégséges azon összefonódásokra kiterjeszteni, amelyeknél valószínűsíthető, hogy veszélyeztethetik a gazdasági versenyt.

Ezért a Tpv. – összhangban a nemzetközi gyakorlattal – kizárólag az összefonódásban részt vevő vállalkozások együttes piaci méretét kifejezni hivatott küszöbértékek feletti összefonódásokra írja elő az engedélykérési kötelezettséget.

2. A vállalkozás-csoporton belüli forgalom nem valós piaci kapcsolat eredménye, hanem csupán annak a tulajdonosi döntésnek a folyamánya, hogy valamely résztevékenységet nem gyáregység (üzemegység, részleg) formájában végeztet, hanem arra önálló gazdasági társaságot (vállalkozást) alapít. Tartalmát tekintve azonban az egy vállalkozás-csoportba tartozó vállalkozások egy gazdasági egységet képezve jelennek meg a piacon, így a vállalkozás-csoport valós piaci méretét (üzleti tevékenységének nagyságát) a csoportból kikerülő – vagyis az egymás közötti forgalom nélküli – nettó árbevétel jellemzi.

A Tpv. jelenlegi szabályai szerint az engedélykérési kötelezettség hiányának mindenképpen elégséges feltétele az, ha az összefonódással érintett vállalkozás-csoportok együttes nettó árbevétele (forgalma) 15 milliárd forint alatt van. Az 1. pont(1) alatt meg-

fogalmazottakból következőleg ez egyben azt is jelenti, hogy a Tpv. alapján versenypolitikai szempontból nem aggályos az olyan összefonódás, amelynek következtében 15 milliárd forint alatti forgalmú vállalkozás-csoport jön létre. A (2). pont alatt írottakból viszont az következik, hogy versenypolitikai szempontból az összefonódást követően létrejövő vállalkozás-csoport esetében is a csoporton belüli forgalom kiszűrésével számított forgalomnak van jelentősége. Ezen vállalkozás-csoportnak értelemszerűen valamennyi, az összefonódással érintett vállalkozás a tagja lesz. Ezért, ha azt akarjuk meghatározni, hogy milyen mértékű lesz az összefonódás révén kialakuló vállalkozás-csoport (csoporton belüli forgalom nélkül számított) forgalma, akkor az összefonódást megelőzően még egymástól elkülönülő vállalkozás-csoportok tagjai közötti forgalmat is figyelmen kívül kell hagyni.

Az előzőek alapján a Tpv. 26. § (1) bekezdése nem tekinthető ellentétesnek a versenypolitikai követelményekkel.